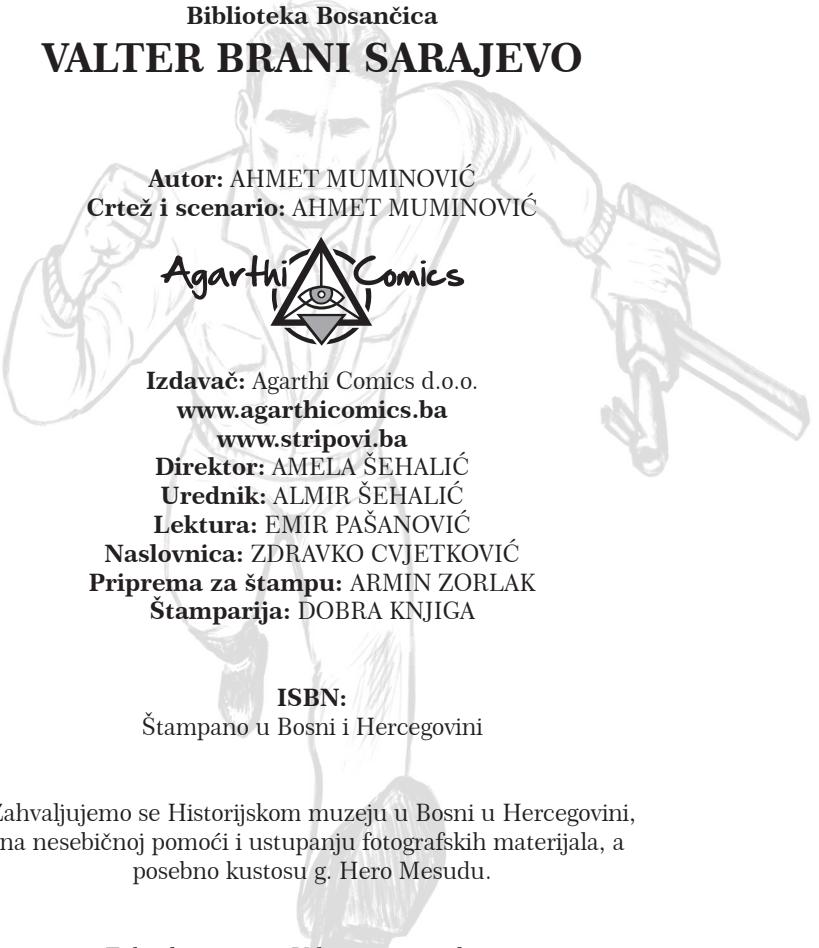


VALTER BRANI SARAJEVO



Biblioteka Bosančica
VALTER BRANI SARAJEVO



Autor: AHMET MUMINOVIC
Crtež i scenario: AHMET MUMINOVIC



Izdavač: Agarhi Comics d.o.o.
www.agarthicomics.ba
www.stripovi.ba
Direktor: AMELA ŠEHALIĆ
Urednik: ALMIR ŠEHALIĆ
Lektura: EMIR PAŠANOVIĆ
Naslovnica: ZDRAVKO CVJETKOVIĆ
Priprema za štampu: ARMIN ZORLAK
Štamparija: DOBRA KNJIGA

ISBN:
Štampano u Bosni i Hercegovini

Zahvaljujemo se Historijskom muzeju u Bosni u Hercegovini,
na nesebičnoj pomoći i ustupanju fotografskih materijala, a
posebno kustosu g. Hero Mesudu.

Zahvaljujemo se Udruženju antifašista
narodnooslobodilačkog rata – Centar Sarajevo na ustupljen-
im materijalima o Vladimиру Periću Valteru.

APRIL/TRAVANJ 2014.

VLADIMIR PERIĆ VALTER

Revolucionar i borac, **Vladimir Perić Valter**, sekretar partijске organizacije Sarajeva od septembra 1943. do 5. aprila 1945. godine, rođen je u Prijepolju 28. decembra 1919. godine, kao najstarije dijete gostioničara Miloša Perića i Labuđe, rođ. Bogdanović. Već 1928. ostao je bez oca, a 1939. godine i bez majke. Osim Vladimira, roditelji su imali još jednog sina i dvije kćeri. Valter je završio nižu gimnaziju u Prijepolju, a dalje školovanje nastavio je na Trgovačkoj akademiji u Novom Sadu, zatim u Državnoj trgovackoj akademiji u Beogradu, koju je završio u školskoj 1937/1938. 20. septembra 1938. godine je počeo raditi kao zaposlenik u Državnoj hipotekarnoj banci u Beogradu, a istovremeno je počeo studirati i na Komercijalnoj visokoj školi u Beogradu, ali studije nažalost nije završio. Već od 1940. godine, Valter je postao član Komunističke partije Jugoslavije (KPJ), a i prije toga se znalo da je veliki borac za radnička prava. Beogradskoj policiji je bilo jasno da su sindikalne akcije za povišenje plata vodili komunisti i brzo su zatražili od Državne hipotekarne banke da premjesti Valtera u unutrašnjost zemlje. Valter je dobio premeštaj u Sarajevo 3. januara 1941. godine, a počeo je raditi sedam dana kasnije. Valter se je brzo povezao sa partijskom organizacijom u Sarajevu, međutim 24. juna 1941. je prestao da radi u filijali hipotekarne banke u Sarajevu jer je stavljen na raspolažanje Centrali u Beogradu, gdje nikad nije ni otisao. Brzo postaje profesionalni partizanski radnik, izvršava sve zadatke. Međutim, uslovi za rad postaju sve teži. Rat je počeo, brojni patrioti su uhapšeni, protjerani ili su se morali skloniti pred policijom, te je Valter odpočeo stvaranje veza između članova i jako unutrašnje povezivanje partijске organizacije. Paralelno sa svim obavezama, Valter je upoznavao Sarajevo, stvarao nova poznanstva i provjeravao ljude. Svi Valterovi ljudi, poznanici, prijatelji i suborci tvrdili su isto. Valtera su krasili skromnost, nemametljivost, blagost, spremnost da drugima pomogne, da razumije ljude, da svojim primjerom podstakne i ohrabri. U julu 1941. postao je član Mjesnog



komiteta KPJ u Sarajevu i član Mjesnog odbora Narodne pomoći, a već u oktobru iste godine je rukovodio tim odborom. Tokom ovog perioda i ilegalnog rada u Sarajevu, Valter je imao i nadimke: „Petruskin“, „Ivica“ i „Popaj“. Bio je veoma dovitljiv, hladnokrvan i smion. Ilegalne operacije koje je obavljao su podrazumijevale prikupljanje novca, oružja, namirnica, odjeće i obuće, municije i vojne opreme, te skladištenje iste u okupiranom gradu, prenošenje kroz grad bez da okupatori primijete i na kraju iznošenje iz grada na slobodnu teritoriju. 24. marta 1942. godine, Valter po naredbi izlazi na slobodnu teritoriju i preuzima dužnost partizanskog rukovodioca Trećeg udarnog bataljona, koji je ušao u sastav Grupe udarnih bataljona kasnije Šeste proleterske istočnobosanske brigade. U tom istom bataljonu, u noći 6/7. maja 1942. godine u selu Bijela Voda, jedan komandir čete, u dogovoru sa neprijateljem, sa tri čete tog bataljona, napao je Štab bataljona i četu koja je ostala vjerna NOB-i. Valter je tada bio ranjen u grudi, ali ga četnici nisu ubili. Ti neprijatelji pobili su jedan broj boraca koje su uspjeli razoružati, nešto ranjenih i bolesnih, a ostale su pustili jer su se prepali partizanskih snaga koje su sa Romanije stigle u Zenički kraj. Valter je, iako ranjen, izdržao dugo kretanje preko vrleti istočne Bosne, preko Konjuha, pa sve do Šekovića. U šestoj proleterskoj brigadi ostao je na dužnosti do oktobra 1942. godine.

Od tada pa do jula 1943. godine bio je na zadataku u Tuzli gdje je uvezao članove i pružio pomoć u radu partijске i skojevske organizacije. Narednih par mjeseci boravio je na Majevici, sve dok nije dobio naredbu da se vrati u Sarajevo. U Sarajevo je stigao sredinom septembra 1943. godine. Od tada je u ilegalni radio pod nadimkom „Valter“. Do povratka u Sarajevo, kroz borbu, Valter je izrastao u pravog revolucionara. Bilo mu je jasno još prije povratka, šta ga čeka u Sarajevu. Partijska organizacija je bila oslabljena policijskim provalama, hapšenjima i odlaskom mnogih članova Partije u Narodno oslobođilačku vojsku Jugoslavije (NOVJ). U gradu je vladala atmosfera straha od hapšenja, ubijanja, koncentracijskih logora i raznih drugih maltretiranja. Nakon kapitulacije Italije, a naročito nakon II zasjedanja AVNOJ-a, sve veći broj stanovništva stupa u NOVJ, oružje se sve više izvlači iz gradova i stvaraju se organi nove vlasti i političkih organizacija u ilegalu. Sve se ovo naročito odnosilo na Sarajevo, gdje su se nalazile velike okupatorske snage i snage domaćih izdajnika. U Sarajevu su se pripremali razni neprijateljski planovi i akcije protiv Narodnooslobodilačkog pokreta. Uvijek je nastojao da se obezbijedi više paralelnih komunikacionih veza, i ako bi jedna zatajila, ostajale su druge. Istovremeno je težio da se veze održavaju radio-stanicama i na taj način je obezbijedio paralelne veze. Radio stanice su bile tako dobro sakrivene da je to izludivalo neprijatelja. Valter je brinuo za sve ilegalce i građane Sarajeva, često inicirajući i razmjenu neprijateljskih zarobljenika za aktiviste iz Sarajeva koji su bili u logorima Jasenovac i Stara Gradiška. Imao je čest običaj da se iznenada pojavi ispred neprijateljskih funkcionera, otvoreno govoreći ko je, koga predstavlja i šta od njih traži. Odbrana zemlje je omogućila da do izražaja dođu mladi, hrabri i daroviti ljudi. Oni su iznijeli revoluciju na svojim plećima i za nju i ginuli. Valter nije imao ni pune 22. godine kada je primljen u MK KPJ u Sarajevu. Valter je sa puno žara pisao pisma i slao poruke jedinicama u okolini Sarajeva da pridu što bliže gradu, kako bi olakšale masovniji odlazak ljudi iz grada u NOVJ. Dok su se snage NOVJ 1945.

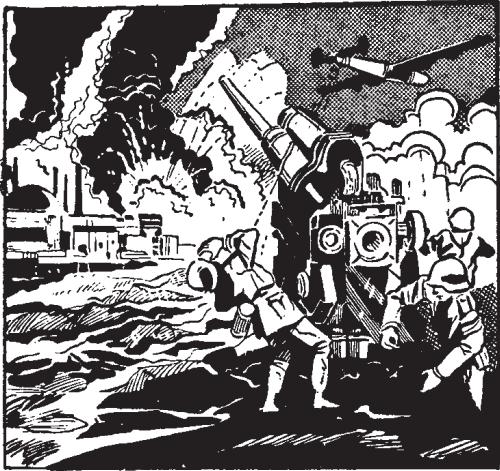
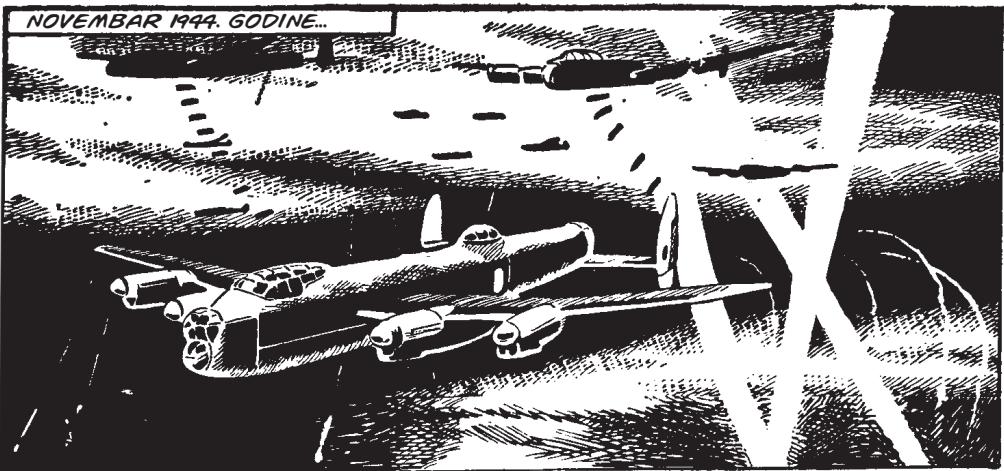
godine sve više približavale Sarajevu, njemački okupatori i njihovi saradnici, ustaše i četnici, postajali su sve bješnji i nemilosrdniji. Znali su da je rat izgubljen ali su nastojali iza sebe ostaviti što veću pustoš. Tokom priprema za napuštanje Sarajeva, Valter i ilegalci su saznali da neprijatelj namjerava uništiti sve važnije objekte u gradu (Električnu centralu, Glavnu poštu, Fabriku duhana, Glavnu željezničku radionicu, Vojnотeхнички завод, te sve velike željezničke mostove). Sarajevski ilegalci sa Valterom su se spremili da to osuđete. U trenutcima kada su snage NOVJ skoro preuzele kontrolu nad gradom, Valter je i dalje bio sa svojim ilegalcima i naoružanim grupama, omladinom. U noći između 5. i 6. aprila, kada se neprijatelj povlačio, Valter je idući od Električne centrale u Fabriku duhana, da pomogne u gašenju zapaljenih skladišta duhana, u blizini Brankove ulice (današnja Hiseta), poginuo od neprijateljske granate. Čitav period okupacije Sarajeva od strane neprijatelja je protekao u namjeri da se otkrije Valter i ko sve stoji iza njega, ali Valterov rad i povjerenje građana je osujetilo svaki okupatorov pokušaj. Valter je bio obavješten o svim pokušajima da se otkrije on i čitava ilegalna mreža branioca Sarajeva. Valter je uvijek bio na korak ispred okupatora, dobivajući informacije o namjerama neprijatelja, o hapšenjima, o držanju uhapšenih pred neprijateljem. Međutim, vjerovatno glavna sposobnost je bila da sam ocjeni odakle dolazi opasnost, što objašnjava i kako je tako dugo uspio da se održi na zadacima u uslovima kakvi su bili u Sarajevu. Na žalost, Valter nije dočekao da vidi slobodno svoje Sarajevo. Preko 15.000 hiljada građana Sarajeva je prisustvovalo sahrani 09. aprila 1945. godine na sarajevskom groblju Lav. 25. novembra 1981. godine otvoren je Spomen park Vraca, kao uspomena na sve pale građane, borce i heroje grada Sarajeva. Tu, u zajedniču kosturnicu, su prebačeni posmrtni ostatci Vladimira Perića Valtera. Valter je odlikovan Ordenom narodnog heroja 22. jula 1949. godine. Danas, skoro 80 godina od pogibije Valtera, on i dalje bdije nad svojim gradom i njegovim stanovnicima, na brdu iznad Sarajeva.



VALTER BRANI SARAJEVO

 Agartha Comics

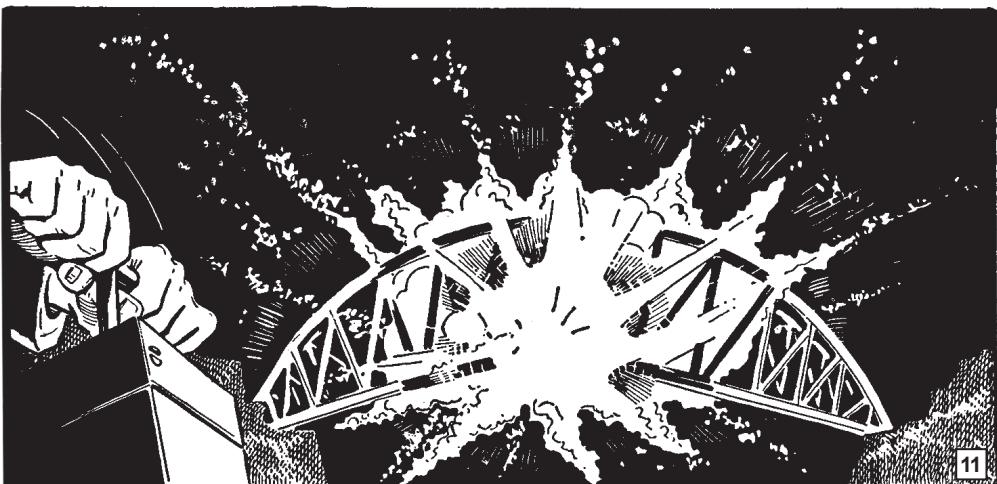
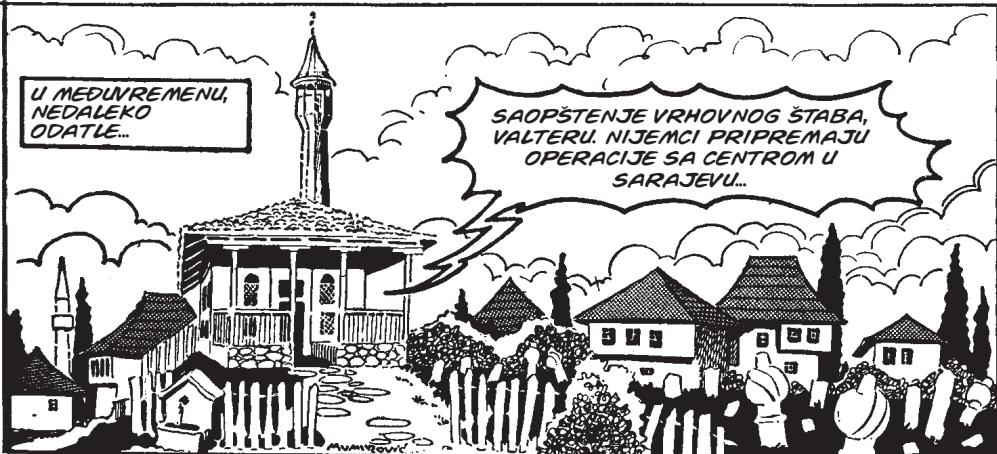




TRENUTAK KASNIJE.











ILEGALCI SE U TRKU RAZIĐOŠE PO ŠUMI, ALI NA NESREĆU, JEDAN NAGAZI NA MINU...



ALI, ILEGALCI SU BRZO REAGOVALI...





